

Engelli Çal??anlara Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Engelli Çal??anlara Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20973>

Özet

Bu ölçek, i?verenlerin engelli al??anlara yönelik sahip olduklar? tutumlar? bilimsel yöntemlerle ölçmek amacıyla S. Sevil-Akardere tarafından 2005 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Ölçek, i?verenlerin istihdam süreçleri ve al??ma ortam?ndaki engelli bireylere kar?? gösterdikleri bili?sel, duygusal ve davran??sal e?ilimleri belirlemeyi hedefler. Toplamda 57 maddeden olu?an bu araç, Likert tipi bir derecelendirme format?n? kullanmaktadır. Ölçe?in geli?tirme süreci bir yüksek lisans tezi kapsamında tamamlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Engelli al??anlar, i?veren tutumlar?, psikometrik ölçek, tutum, i? ya?am?, Likert ölçe?i, istihdam, özörlü.

Yazarlar

Sevil-Akardere, S.

Ama

Engelli al??anlara Yönelik Tutum Ölçe?i'nin (EYTÖ) temel amacı, i?verenlerin engelli bireyleri istihdam etme, onlarla i?birli?i yapma ve genel olarak i?yerinde engelli al??anlara kar?? sergiledikleri genel e?ilimleri ve duygusal tepkileri standart bir ?ekilde belirlemektir.

Bu ölçüm aracı, engelli bireylerin i?gücüne kat?l?m?n? engelleyen veya destekleyen faktörleri i?veren perspektifinden anlamak için kritik bir veri kayna?? sa?lar. Elde edilen veriler, kurumsal sosyal sorumluluk projelerinin, ayrımcıllı?? önleme politikalar?n?n ve engelli istihdam?n? art?rmaya yönelik e?itim programlar?n?n geli?tirilmesi için temel olu?turmaktadır.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçek, sosyal psikolojinin merkezi kavramlar?ndan biri olan tutum yap?s?n? hedeflemektedir. Psikolojik ba?lamda tutum, bireyin belirli bir nesneye (bu durumda engelli al??anlar), duruma veya gruba kar?? gösterdi?i de?erlendirici yarg?lar, duygular ve buna ba?lı davran??sal e?ilimler bütünüdür.

EYTÖ, i?verenlerin engelli al??anlara ili?kin sahip olduklar? önyarg?lar?, inanlar? (bili?sel bile?en), duygusal tepkileri (duygusal bile?en) ve i?e alma veya terfi ettirme konusundaki niyetleri (davran??sal e?ilim bile?eni) ölçerek, tutumun çok boyutlu yap?s?n? ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, geli?tirme a?amas?nda uygulanan psikometrik analizlerle desteklenmi?tir. Geçerlik, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünün kan?tlanması sürecidir.

Çal??mada, ölçe?in maddelerinin kuramsal yap? ile tutarlılı??n? ve içsel bütünlü?ünü desteklemek amacıyla çe?itli güvenirlik katsayılar? hesaplanm??t?r. Elde edilen yüksek güvenilirlik de?erleri, ölçek maddelerinin ölçülen tutum yap?s?yla yeterli düzeyde örtü?tü?ünü ve dolay?s?yla yap? geçerlili?ini dolaylı olarak destekledi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, ölçüm sonuçları'nın tutarlılı??n? ve istikrarı'nı kan?tlamak üzere iki temel yöntem kullanılarak gerçekleştirilmi?tir: Test-tekrar test ve iç tutarlılık analizleri.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Hazırlanan test, ilk olarak 50 kişilik bir örneklem grubuna uygulanm??, ardından bir hafta ara ile aynı gruba tekrar uygulanm??t?r. Bu iki uygulama arasındaki korelasyon katsayılar? hesaplanarak, ölçe?in zaman içinde kararlı ölçümler sağlad??? belirlenmi?tir.

İç Tutarlılık Güvenirli?i: Ölçe?in maddelerinin aynı yap?y? ne derece ölçtü?ünü belirlemek amacıyla 100 kişilik geniş bir çal??ma grubu üzerinden iç tutarlılık katsayılar? hesaplanm??t?r. Bu hesaplamalarda **Cronbach Alpha**, **Spearman-Brown** ve **Guttman** güvenilirlik teknikleri kullanılm??t?r. Tüm bu testlerin güvenilir sonuçlar vermesi üzerine, maddeler bazında detaylı madde analizi (item analizi) yapılm?? ve her bir maddenin güvenilirlik katsayısı titizlikle belirlenmi?tir.

Faktör Analizi

Kaynak metinde ölçe?in yapısal boyutları'nı ortaya koyan aç?mlayıcı veya do?rulamalı faktör analizine dair spesifik bir bilgi sunulmam??t?r. Ancak, ölçe?in 57 maddeden oluşması ve kapsamlı madde analizlerinin yapılm?? olması, tutum yapısı'nın farklı alt boyutları'nı (örneğin, iş performans algısı, sosyal kabul algısı, istihdam çekinceleri) ölçen faktörler içerdiğini düşündürmektedir.

Gelecekteki araştırmalar için, bu ölçe?in yapısal geçerlili?ini daha net ortaya koymak amacıyla modern faktör analizi yöntemlerinin uygulanması önerilmektedir.

Ölçüm Aracı

Test Türü: Geliştirme (Araştırmacı tarafından özel olarak geliştirilmiştir.)

Format: 57 maddelik bir envanterdir.

Mevcut Dil: Türkçe.

Hedef Popülasyon Grubu: İşverenler ve yöneticiler.

Yaş Grubu: Yetişkin işgücü (Profesyonel işverenler/yöneticiler).

Popülasyon Detayları: Güvenirlik çalışmaları için 50 kişilik test-tekrar test grubu ve 100 kişilik iç tutarlılık çalışması grubu kullanılmaktadır.

Test Metodolojisi: 5'li Likert ölçeği türü derecelendirme kullanılmaktadır.

Derecelendirme Seçenekleri: Tamamen Katılıyorum - Katılıyorum - Kararsızım - Katılmıyorum - Kesinlikle Katılmıyorum.

Şinler, Ücret ve Test Yaşı

Ölçek, S. Sevil-Akardere tarafından 2005 yılında Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde sunulan yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik ve araştırmacı amaçları kullanılmaları genellikle yazarın tezine atıf yapılarak mümkündür. Ticari kullanımlar için yazarın veya telif hakkı sahibinin izninin alınması gerekmektedir.

Kaynaklar

Sevil-Akardere, S. (2005). *İşverenlerin engelli çalışanlara yönelik tutumları* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul. (Tez erişim linki: tez.yok.gov.tr)

Ölçeğin orijinal PDF dosyası şu adresten indirilebilir: engelli-calisanlara-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Engelli Çalışanlara Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek toplamda 57 maddeden oluşmaktadır. Kaynak metin, ölçeğin maddelerinin tam içeriğini sağlamamaktadır. Maddelerin orijinal içeriği, yazarın yüksek lisans tezinin ekler bölümünde veya yazarın izniyle erişilebilir durumdadır.